

Brüssel, 20. aprill 2026
(OR. en)

8374/26

Institutsioonidevaheline
dokument:
2026/0093 (NLE)

MAMA 94
MED 21
CFSP/PESC 550
POLCOM 143
SY 1

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	20. aprill 2026
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2026) 169 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS, millega lõpetatakse Euroopa Majandusühenduse ja Süüria Araabia Vabariigi vahelise koostöölepingu osaline peatamine ja tunnistatakse kehtetuks otsus 2011/523/EL

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2026) 169 final.

Lisatud: COM(2026) 169 final

Brüssel, 20.4.2026
COM(2026) 169 final

2026/0093 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

**millega lõpetatakse Euroopa Majandusühenduse ja Süüria Araabia Vabariigi vahelise
koostöölepingu osaline peatamine ja tunnistatakse kehtetuks otsus 2011/523/EL**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Nõukogu võttis 2. septembril 2011. aastal vastu otsuse 2011/522/ÜVJP, millega muudetakse otsust 2011/273/ÜVJP, mis käsitleb Süüria vastu suunatud piiravaid meetmeid. Selle otsusega keelati osta, importida või transportida Süüriast toornaftat ja naftasaadusi pärast Bashar al-Assadi ja tema režiimi jõhkrat kampaaniat oma rahva vastu. Keeldu laiendati naftale ja naftasaadustele, kuna just nende toodetega kauplemine tõi Süüria režiimile suurimat kasu ja toetas seeläbi tema repressiivset poliitikat.

Selleks et täita Euroopa Majandusühenduse ja Süüria Araabia Vabariigi vahelise koostöölepingu (edaspidi „koostööleping“) tingimusi, võttis nõukogu 2. septembril 2011 vastu ka otsuse 2011/523/EL, millega antakse luba osaliselt peatada lepingu artiklite 12, 14 ja 15 kohaldamine, mis on normid, millega keelatakse koguselised piirangud Süüriast pärit kaupadele, mille suhtes kohaldati algses ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) otsuses sätestatud piiravaid meetmeid. Peatamisest teatati Süüriale 5. septembril 2011.

Nõukogu võttis 27. veebruaril 2012. aastal vastu otsuse 2012/122/ÜVJP, millega muudetakse otsust 2011/782/ÜVJP, mis käsitleb Süüria vastu suunatud piiravaid meetmeid. Keelatakse kulla, väärismetallide ja teemantide otsene või kaudne müük Süüria valitsusele, selle ametiasutustele, ettevõtetele ja ametkonnale ning Süüria Keskpangale ning nende nimel või juhtimisel tegutsevatele isikutele ja üksustele või nende omandis või nende kontrolli all olevatele üksustele, samuti kulla ja väärismetallide ning teemantide otsene või kaudne ost nendelt ning transportimine või vahendamine nende jaoks.

Nõukogu võttis 27. veebruaril 2012 vastu ka otsuse 2012/123/ÜVJP, millega muudetakse otsust 2011/523/EL, et laiendada osalise peatamise kohaldamisala Süüriast pärit kullale, väärismetallidele ja teemantidele. Liit teatas Süüriale, et koostöölepingu osalise peatamise kohaldamisala laiendati kõnealustele toodetele 29. veebruaril 2012.

Koostöölepingu osalise peatamise ja piiravate meetmete kehtestamise põhjuseks olid tõsised ja süstemaatilised inimõiguste rikkumised Assadi režiimi poolt alates 2011. aastast ning koostöölepingu aluseks olevate Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja põhimõtete mittejärgimine.

Assadi režiimi kokkuvarisemine 2024. aasta detsembris avas võimaluse uue Süüria tekkimiseks ja kahepoolsete suhete uuendamiseks.

Nõukogu rõhutas oma 23. juuni 2025. aasta järeldustes, kui oluline on rahumeelne ja kaasav üleminek Süürias ilma kahjuliku välissekkumiseta ning süürlaste õiguste kaitse ilma diskrimineerimiseta.

Nõukogu rõhutas samuti oma toetust rahvusvaheliste finantsasutuste käimasolevatele jõupingutustele Süüria vajaduste hindamiseks ning kutsus Euroopa Investeerimispanka üles omategevust Süürias jätkama. Nõukogu kutsus rahvusvahelist üldsust üles hõlbustama Süüria majanduse elavdamist ja tegema tööd Süüria taasintegreerimiseks rahvusvahelisse finantssüsteemi.

Sellega seoses on EL tühistanud kõik Süüria suhtes kehtestatud majandussanktsioonid, välja arvatud julgeolekukaalutlustel põhinevad sanktsioonid. EL on samuti kaasanud Süüria toetuseks üle 424 miljoni euro, sealhulgas 175 miljoni euro suuruse paketi, et toetada Süüria sotsiaal-majanduslikku taastumist ja institutsioonide ülesehitamist ning edendada üleminekuajaperioodi õigusemõistmist, vastutavust ja inimõigusi.

Jätkuva toetuse selgeks näitamiseks korraldas EL Brüsseli IX konverentsi „Süüria toetamine: vajaduste täitmine edukaks üleminekuks“, mille raames eraldati 2025. ja 2026. aastaks peaaegu 2,5 miljardit eurot. Koos partneritega koguti kokku 5,8 miljardit eurot, et toetada Süüria üleminekuprotsessi ja sotsiaal-majanduslikku taastumist. EL tegeles ka kiireloomuliste humanitaarvajadustega nii Süürias kui ka põgenikke vastu võtnud kogukondades Jordaanias, Liibanonis, Iraagis ja Türgis.

Samuti korraldas EL koostöös Süüria kodanikuühiskonna ja Süüria üleminekuvõimudega edukalt Damaskuses dialoogipäeva, kuhu kogunes üle 350 riigi kodanikuühiskonna esindaja.

Kooskõlas nende otsustega ning eesmärgiga taastada Süüriaga normaalsed kaubandussuhted ja toetada riigi sotsiaal-majanduslikku taastumist, on oluline lõpetada ELi-Süüria koostöölepingu osaline peatamine, taastades seeläbi täielikult selle kohaldamisala.

Peatamised puudutasid koostöölepingu neid sätteid, millega kaotati koguselised piirangud Süüriast liitu imporditavatele toodetele, mille suhtes kohaldatai piiravaid meetmeid. Kontsessioone ei peatatud. Seetõttu ei mõjutaks osalise peatamise tühistamine kaubavooge, kuna pärast piiravate meetmete tühistamist ei ole praegu muid koguselisi piiranguid nende toodete impordile Süüriast liitu, mille suhtes osalist peatamist kohaldatakse.

Koostöölepingu osalise peatamise lõpetamisega, isegi kui see on formaalsus ja sel ei ole kaubandusele erilist mõju, saab liit saata poliitilise signaali toetuseks suhete normaliseerimisele Süüriaga ja riigi sotsiaal-majanduslikule taastumisele.

- **Kooskõla liidu tegevuspõhimõtetega**

Käesolev ettepanek on kooskõlas ELi seisukohtadega Süüria suhtes pärast Assadi režiimi langemist, eelkõige Euroopa Ülemkogu 19. detsembri 2024. aasta järeldustega Süüria kohta, nõukogu 23. juuni 2025. aasta järeldustega ja nõukogu otsusega tühistada 2025. aasta mais Süüria suhtes kehtestatud ELi majandussanktsioonid, ning täiendab neid.

Käesolev ettepanek on kooskõlas Euroopa Liidu (ELi) toimimise lepingu artikli 207 lõikega 1, milles on sätestatud, et ühist kaubanduspoliitikat tuleb ellu viia kooskõlas liidu välistegevuse põhimõtete ja eesmärkidega. Nende hulka kuuluvad inimõiguste ja põhivabaduste universaalsus, õigusriigi ja rahvusvahelise õiguse põhimõtted.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Ettepanekus käsitletakse välispoliitilist eesmärki taastada normaalsed kaubandussuhted Süüriaga ja toetada riigi sotsiaal-majanduslikku taastumist, sekkumata liidu muudesse poliitikavaldkondadesse.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Menetlusõiguslik alus**

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 esimene alternatiiv on menetlusõiguslik alus otsustele, millega peatatakse rahvusvahelise lepingu kohaldamine. See hõlmab ka otsuseid, millega lõpetatakse peatamine, mille kohta nõukogu on varem otsuse teinud.

Käesoleval juhul teeb komisjon ettepaneku võtta vastu nõukogu otsus, millega lõpetatakse koostöölepingu teatavate kaubandusega seotud sätete peatamine, ning seega on asjakohane menetlusõiguslik alus artikli 218 lõige 9.

- **Materiaalõiguslik alus**

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab.

Kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud rahvusvahelises lepingus loetletud kaupade impordikontsessioonide taaskehtestamisega kaubavahetuseks. Selline meede kuulub täielikult ELi toimimise lepingu artikli 207 lõikes 1 sätestatud ühise kaubanduspoliitika kohaldamisalasse.

Seepärast on kavandatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimene lõik.

- **Järeldus**

Esildatud nõukogu otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimene lõik koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

- **Proportsionaalsus**

Käesolev ettepanek ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik selle eesmärgi saavutamiseks, s.t lõpetada ELi-Süüria koostöölepingu teatavate kaubandusalaste sätete osaline peatamine.

- **Vahendi valik**

Käesoleva ettepaneku eesmärke on võimalik saavutada üksnes aktiga, millega lõpetatakse asjaomase rahvusvahelise lepingu osaline peatamine. Seetõttu on ainus kättesaadav vahend selle eesmärgi saavutamiseks nõukogu otsus, millega lõpetatakse koostöölepingu osalise peatamise otsuse kohaldamine.

3. MÕJU EELARVELE

Õigusakti eesmärk on lõpetada koostöölepingu nende sätete peatamine, millega keelatakse Süüriast liitu suunatud impordi koguselised piirangud. See puudutab tooteid, mille suhtes kohaldatai ÜVJP raames piiravaid meetmeid. Ettepanek ei mõjuta eelarvet.

4. MUU TEAVE

- **Teade lõpetamise kohta**

ELi toimimise lepingu kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes esindab liitu välissuhetes komisjon vastavalt ELi lepingu artikli 17 lõikele 1. Seetõttu on komisjon kohustatud pärast seda, kui nõukogu on käesoleva otsuse vastu võtnud, teavitama Süüria Vabariiki vastavalt nõukogu 2. septembri 2011. aasta otsusele (2011/523/EL), mida on muudetud nõukogu 27. veebruari 2012. aasta otsusega 2012/123/ÜVJP, rakendatud koostöölepingu osalise peatamise lõpetamisest.

- **Rakendamise aeg**

Selleks et anda piisavalt aega tollitariifistiku muudatuste rakendamiseks, lõpetatakse soodustingimustel turulepääsu peatamine alates komisjoni poolt Süüria Vabariigile lõpetamisest teatamisele järgneva kuu esimesest päevast.

- **Otsuse täitmine**

Kaubanduse ja majandusjulgeoleku peadirektoraadi ülesanne on käesolevat otsust täita, andes Euroopa Liidu delegatsioonile Süürias korralduse anda peatamise lõpetamisest diplomaatilise noodiga teada Süüria Araabia Vabariigi välis- ja väljarännanute ministeeriumile ning teavitades koostöölepingu artikli 35 lõikega 1 loodud koostöönõukogu ja Süüria Araabia Vabariigi esindust Euroopa Liidu juures.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega lõpetatakse Euroopa Majandusühenduse ja Süüria Araabia Vabariigi vahelise koostöölepingu osaline peatamine ja tunnistatakse kehtetuks otsus 2011/523/EL

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) 18. jaanuaril 1977. aastal sõlmisid Euroopa Majandusühendus ja Süüria Araabia Vabariik koostöölepingu¹ („koostööleping”), et edendada igakülgset koostööd lepinguosaliste vaheliste suhete tugevdamiseks.
- (2) Pärast Bashar al-Assadi ja tema režiimi jõhkrat kampaaniat oma rahva vastu peatati koostöölepingu kohaldamine osaliselt nõukogu otsusega 2011/523/EL².
- (3) Koostöölepingu artiklite 12, 14 ja 15 (millega keelatakse Süüriast pärit toornafta ja naftatoodete import liitu) kohaldamise osaline peatamine oli vajalik nõukogu otsuse 2011/522/ÜVJP³ rakendamiseks.
- (4) Nõukogu otsusega 2012/123/ÜVJP⁴ laiendati koostöölepingu kohaldamise osaline peatamine Süüriast liitu imporditavale kullale, väärismetallidele ja teemantidele. Otsuse 2012/123/ÜVJP vastuvõtmine oli vajalik nõukogu otsuses 2012/122/ÜVJP⁵ sätestatud piiravate meetmete rakendamiseks.
- (5) Alates 2024. aasta detsembrist on Bashar al-Assadi režiimi langemine toonud kaasa põhjaliku muutuse Süüria poliitilisel maastikul, mistõttu peatamise algpõhjused on aegunud.

¹ Euroopa Majandusühenduse ja Süüria Araabia Vabariigi vaheline koostööleping (EÜT L 269, 27.9.1978, lk 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1978/2216/oj).

² Nõukogu 2. septembri 2011. aasta otsus 2011/523/ÜVJP, millega osaliselt peatatakse Euroopa Majandusühenduse ja Süüria Araabia Vabariigi vahelise koostöölepingu kohaldamine (ELT L 228, 3.9.2011, lk 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/523/oj>).

³ Nõukogu 2. septembri 2011. aasta otsus 2011/522/ÜVJP, millega muudetakse otsust 2011/273/ÜVJP Süüria vastu suunatud piiravate meetmete kohta (ELT L 228, 3.9.2011, lk 16, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/522/oj>).

⁴ Nõukogu 27. veebruari 2012. aasta otsus 2012/123/ÜVJP, millega muudetakse otsust 2011/523/EL, millega osaliselt peatatakse Euroopa Majandusühenduse ja Süüria Araabia Vabariigi vahelise koostöölepingu kohaldamine (ELT L 54, 28.2.2012, lk 18, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2012/123\(1\)/oj/](http://data.europa.eu/eli/dec/2012/123(1)/oj/)).

⁵ Nõukogu 27. veebruari 2012. aasta otsus 2012/122/ÜVJP, millega muudetakse otsust 2011/782/ÜVJP, mis käsitleb Süüria vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT L 54, 28.2.2012, lk 14, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2012/122\(1\)/oj/](http://data.europa.eu/eli/dec/2012/122(1)/oj/)).

- (6) Nõukogu rõhutas oma 23. juuni 2025. aasta järeldustes, kui oluline on rahumeelne ja kaasav üleminek Süürias ilma kahjuliku välissekkumiseta ning süürlaste õiguste kaitse ilma diskrimineerimiseta.
- (7) Nõukogu rõhutas samuti oma toetust rahvusvaheliste finantsasutuste käimasolevatele jõupingutustele Süüria vajaduste hindamiseks ning kutsus Euroopa Investeerimispanka üles jätkama tegevust Süürias. Nõukogu kutsus rahvusvahelist üldsust üles hõlbustama Süüria majanduse elavdamist ja tegema tööd Süüria taasintegreerimiseks rahvusvahelisse finantssüsteemi.
- (8) Nõukogu tühistas oma 24. veebruari ja 27. mai 2025. aasta otsustega (ÜVJP) 2025/406⁶ ja (ÜVJP) 2025/1096⁷ kõik riigi suhtes kehtestatud majanduslikud piiravad meetmed, välja arvatud need, mis põhinevad julgeolekukaalutlustel, et toetada Süüria sotsiaal-majanduslikku taastumist.
- (9) Kooskõlas nende otsustega ning eesmärgiga taastada Süüriaga normaalsed kaubandussuhted ja toetada riigi sotsiaal-majanduslikku taastumist, tuleks otsuses 2011/523/EL sätestatud koostöölepingu kohaldamise osaline peatamine lõpetada.
- (10) Seetõttu tuleks otsus 2011/523/EL kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsus 2011/523/EL tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle teatavakstegemise päeval.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud Süüria Araabia Vabariigile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

⁶ Nõukogu 24. veebruari 2025. aasta otsus (ÜVJP) 2025/406, millega muudetakse otsust 2013/255/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Süürias (ELT L, 2025/406, 25.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2025/406/oj>).

⁷ Nõukogu 27. mai 2025. aasta otsus (ÜVJP) 2025/1096, millega muudetakse otsust 2013/255/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Süürias (ELT L, 2025/1096, 28.5.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2025/1096/oj>).